

Exam. Code : 103203
Subject Code : 1129

B.A./B.Sc. 3rd Semester

PSYCHOLOGY (Experimental Psychology-I)

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—75

Note :- The question paper consists of **THREE** sections :
A, B and C.

Section A: All questions are compulsory. There are **TEN** very short answer type questions with answers upto **5** lines in length. Each question carrying **1½** marks.

Section B: There are **SIX** short answer type questions with answer up to **2** pages in length. **FOUR** questions are to be attempted. Each question carrying **9** marks.

Section C: There are **FOUR** essay type questions with answers upto **5** pages in length. **TWO** questions are to be attempted. Each question carrying **12** marks.

SECTION—A

1. Define organismic variable. 1½
2. Define stimulus. 1½

3. What is selective attention ? 1½
4. Differentiate between figure and ground in perception. 1½
5. Define induced movement. 1½
6. Define size and shape constancy. 1½
7. What is auto-kinetic effect ? 1½
8. Define Variables. 1½
9. What is olfactory sensation ? 1½
10. Differentiate between sensation and perception. 1½

SECTION—B

1. Discuss the nature of experimental method and its advantages and disadvantages. 9
2. Explain the structure and functions of ear with suitable diagram. 9
3. How perceptual set can influence perception ? Discuss. 9
4. Explain types and causes of illusion. 9
5. Explain image-retina and eye-head movement system. 9
6. Describe different theories of colour vision. 9

SECTION—C

1. Elaborate the concept of within and between experimental designs. 12
2. What do you mean by perceptual organization ? Discuss the principles of perception. 12
3. Discuss monocular and binocular cues for space perception. 12
4. Discuss the nature and characteristics of normal probability curve with suitable examples. 12

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਗ ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ।

ਭਾਗ ਓ : ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਸ ਅਤਿ ਲਘੂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 5 ਲਾਈਨਾਂ ਤੱਕ ਦਿਉ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ 1½ ਅੰਕ ਹੈ।

ਭਾਗ ਅ : ਇਸ ਵਿੱਚ ਛੇ ਲਘੂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 2 ਪੇਜਾਂ ਤੱਕ ਦਿਉ। ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 9 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ ਏ : ਇਸ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਨਿਬੰਧ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 5 ਪੇਜਾਂ ਤੱਕ ਦਿਉ। ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 12 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—ਓ

1. ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਚਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ। 1½
2. ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ। 1½

3. ਚੋਣਵਾਂ ਧਿਆਨ ਕੀ ਹੈ ? 1½
4. ਅਨੁਭਵ (Perception) ਵਿੱਚ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਆਧਾਰ ਵਿੱਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। 1½
5. ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਗਤੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ। 1½
6. ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ। 1½
7. ਆਟੋ-ਗਤੀਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੀ ਹੈ ? 1½
8. ਚਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ। 1½
9. ਉਲਫੈਕਟਰੀ (Olfactory) ਸੰਵੇਦਨਾ ਕੀ ਹੈ ? 1½
10. ਸੰਵੇਦਨਾ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। 1½

ਭਾਗ—ਅ

1. ਪ੍ਰਯੋਗਾਤਮਕ ਵਿਧੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਫ਼ਾਇਦੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। 9
2. ਢੁੱਕਵੇਂ ਡਾਇਗਰਾਮ ਨਾਲ ਕੰਨ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 9
3. ਪਾਰਨਾਤਮਕ ਸੈਟ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 9
4. ਭਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 9
5. ਚਿੱਤਰ-ਰੈਟੀਨਾ ਅਤੇ ਅੱਖ-ਸਿਰ ਸੰਚਾਲਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 9
6. ਰੰਗ ਨਜ਼ਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 9

भाग-ए

1. यूजोगात्मक डिज्जाਈन ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਵਿਚਲੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰੋ। 12
2. ਅਨੁਭਵੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਅਨੁਭਵ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 12
3. ਸਪੇਸ ਅਨੁਭਵ ਲਈ ਇੱਕਨੇਤਰੀ ਅਤੇ ਦੋਨੇਤਰੀ ਸੰਕੇਤਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 12
4. ਉਚਿਤ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਮ ਸੰਭਾਵੀ ਕਰਵ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 12

(Hindi Version)

ਨੋਟ :- ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਮੇਂ ਤੀਨ ਭਾਗ ਦਿਏ ਗਏ ਹੈਂ। ਭਾਗ ਕ, ਖ ਓਰ ਗ।

ਭਾਗ ਕ : ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈਂ। ਇਸਮੇਂ ਦਸ ਅਤਿ ਲਘੂ ਉਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿਏ ਗਏ ਹੈਂ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਰ 5 ਲਾਇਨੀਂ ਤਕ ਦੀਯਏ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ 1½ ਅੰਕ ਹੈ।

ਭਾਗ ਖ : ਇਸਮੇਂ ਛ. ਲਘੂ ਉਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿਏ ਗਏ ਹੈਂ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਰ 2 ਪ੍ਰਥੀਂ ਤਕ ਦੇਂ। ਕੋਓ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਯਏ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 9 ਅੰਕ ਹੈਂ।

ਭਾਗ ਗ : ਇਸਮੇਂ ਚਾਰ ਲਘੂ ਉਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿਏ ਗਏ ਹੈਂ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਰ 5 ਪ੍ਰਥੀਂ ਤਕ ਦੇਂ। ਕੋਓ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਯਏ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 12 ਅੰਕ ਹੈਂ।

भाग-क

1. जीव वैज्ञानिक चर परिभाषित करें। 1½
2. प्रोत्साहन को परिभाषित करें। 1½

3. चयनात्मक ध्यान क्या है ? 1½
4. अनुभव (Perception) में आकृति तथा आधार के मध्य अंतर स्पष्ट करें। 1½
5. प्रेरित संचलन को परिभाषित करें। 1½
6. आकार और आकृति स्थिरता को परिभाषित करें। 1½
7. ऑटो-गतिविज्ञान प्रभाव क्या है ? 1½
8. चर परिभाषित करें। 1½
9. गन्धीय संवेदना क्या है ? 1½
10. संवेदना और अनुभव स्पष्ट करें। 1½

भाग-ख

1. प्रयोगात्मक विधि की प्रकृति तथा इसके फायदे और नुकसान पर चर्चा करें। 9
2. उपयुक्त आरेख के साथ कान की संरचना और कार्य की व्याख्या करें। 9
3. अवधारणात्मक सेट अनुभव को प्रभावित कैसे कर सकता है ? चर्चा करें। 9
4. भ्रम के प्रकार और कारणों का वर्णन करें। 9
5. छवि-रेटिना और नेत्र-सिर संचलन प्रणाली की व्याख्या करें। 9
6. रंग दृष्टि के विभिन्न सिद्धांतों का वर्णन करें। 9

भाग-ग

1. प्रायोगिक डिजाइनों के भीतर और इसके बीच की अवधारणा को विस्तृत करें। 12
2. अवधारणात्मक संगठन से क्या अभिप्राय है ? अनुभव के सिद्धांतों पर चर्चा करें। 12
3. अंतरिक्ष अनुभव के लिए एकनेत्री और द्विनेत्री संकेतों पर चर्चा करें। 12
4. उचित उदाहरणों के साथ सामान्य संभावना वक्र की प्रकृति और विशेषताओं पर चर्चा करें। 12